

MADE IN UZBEKISTAN BRENDI BILAN SOTILAYOTGAN EKSPORT MAXSULOTLARINING STATISTIK KO'RSATKICHLARI

¹Turayeva Gulizahro

Guliston Davlat Universiteti mustaqil tadqiqotchisi,

²Ortiqboyeva Sojida,

³Qo'ziyev Ixtiyor,

⁴Rasulov Asilbek,

⁵Tojiboyeva Taxmina,

⁶Turdibekov Ulug'bek,

⁷Xudoyqulova Laylo,

⁸Yangiboyeva Madina

Guliston Davlat Universiteti talabalari.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7466269>

Annotatsiya. O'zbekiston Xorij davlatlari bilan savdo aloqalari iqtisodiyot rivojida hamisha muhim o'rin tutadi. Bu an'ana eng qadimgi davrlardayoq kishilarning o'zaro tovar ayirboshlashi tarzida namoyon bo'lgan. Shu jihatdan, so'nggi yillarda mamlakatimizda jahon bozoriga chiqish, eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishga qaratilgan chuqur sa'y-harakatlar olib borilmoqda.

Kalit so'zlar: Brend, Innovatsiya, Aqlli qishloq xo'jaligi, Intensiv bog'lar, eksport-import, shartnoma, klasterlar

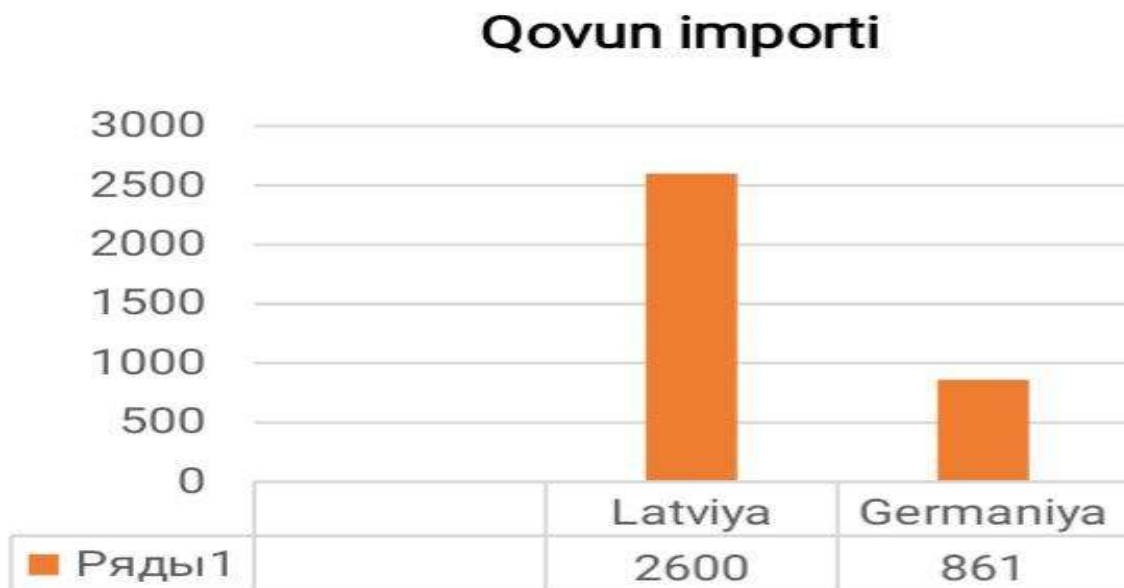
Kirish. Xorij davlatlari bilan savdo aloqalari iqtisodiyot rivojida hamisha muhim o'rin tutadi. Bu an'ana eng qadimgi davrlardayoq kishilarning o'zaro tovar ayirboshlashi tarzida namoyon bo'lgan. Shu jihatdan, so'nggi yillarda mamlakatimizda jahon bozoriga chiqish, eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishga qaratilgan chuqur sa'y-harakatlar olib borilmoqda. Bunda ayniqsa, tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash birlamchi vazifaga aylanib, ularni tizimli bajarish uchun bir qator davlat va nodavlat tashkilotlari faoliyati yo'lga qo'yilyapti. Avstriyaning Vena shahrida O'zbekiston qishloq xo'jaligi mahsulotlarining birinchi ko'rgazmasi bo'lib o'tdi. Venada O'zbekiston qishloq xo'jaligi mahsulotlari ilk bor namoyish etildi. Tadbirdan ko'zlangan asosiy maqsad, O'zbekistonning agrar, eksport va sayyohlik salohiyatini namoyon etish, avstriyalik tadbirkorlarni "Made in Uzbekistan" brendi bilan tanishtirish bo'ldi. So'nggi yillarda Buyuk Britaniya, Chexiya, Litva, Niderlandiya, Shvetsiya va Gretsiya mamlakatlari o'zbek qovuni importini ko'paytirmoqda. 2021-yilda Latviya 2,6 ming tonna va Germaniya 861 tonna qovun import qilgan. Eksport mahsulotlarni ko'paytirish uchun O'zbekiston boshqa mamlakatlar bilan bir qancha ko'rgazmalar va forumlar tashkil qilingan. O'zbekiston elchisi Abat

Fayzullayev forum ishtirokchilariga O'zbekiston eksportyorlarining afzalliklari haqida ma'lumot berdi.

Ko'rgazmada Avstriya bozori uchun yangi bo'lgan mahalliy mahsulotlar — holva (Farg'ona), bio-qurt (turli xili), lakritsa (qizilmiya ildizi) va mahalliy uzum navlaridan vinolar namoyish etildi. O'zbekistonda yetishtirilgan mahsulotlar taqdimoti doirasida o'zbek qovunining Yevropa bozorida tobora ommalashib borayotgani alohida qayd etildi.

So'nggi yillarda Buyuk Britaniya, Chexiya, Litva, Niderlandiya, Shvetsiya va Gretsiya mamlakatlari o'zbek qovuni importini ko'paytirmoqda. 2021-yilda Latviya 2,6 ming tonna va Germaniya 861 tonna qovun import qilgan.

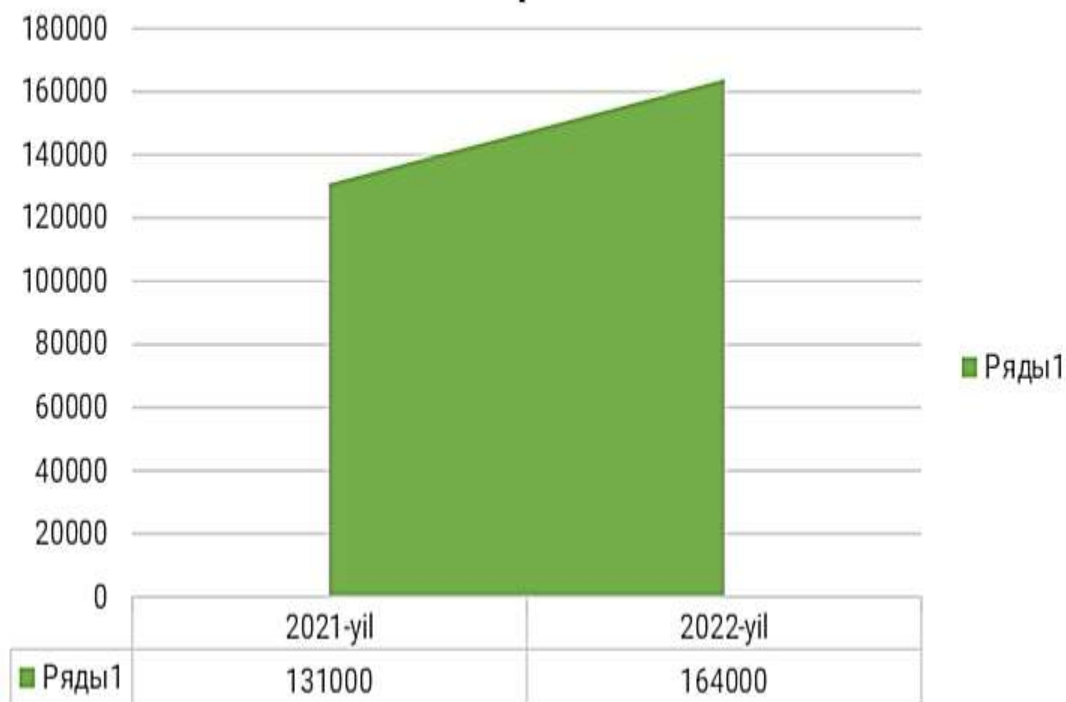
1-diagramma. O'zbekiston maxsulotlarini o'ziga import qilayotgan mamlakatlar.

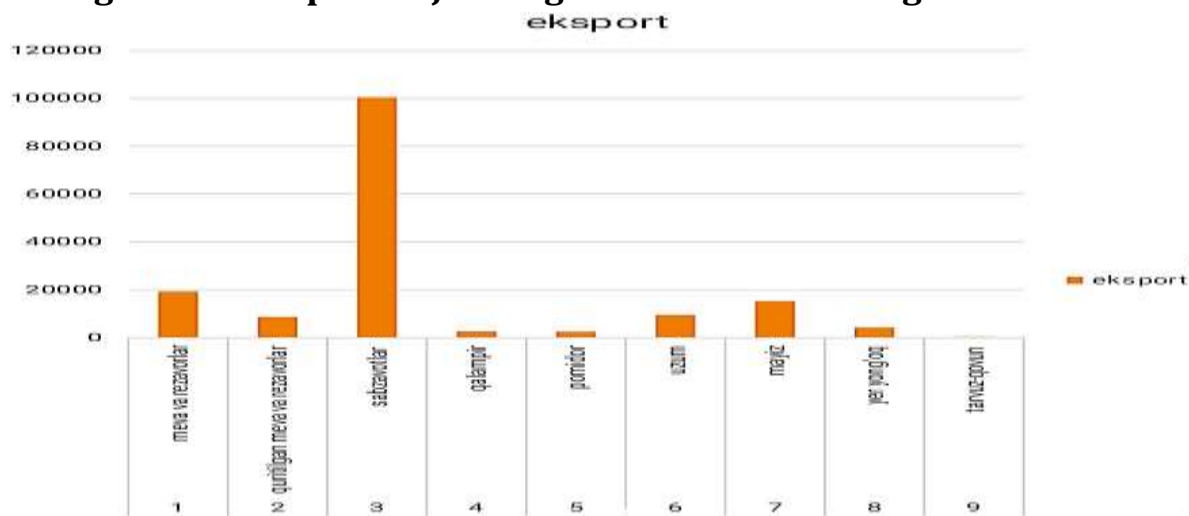
Davlat statistika qo'mitasi dastlabki ma'lumotlariga ko'ra, 2022-yilning yanvar-fevral oylarida O'zbekiston qiymati 113,7 mln. AQSH dollariga teng bo'lgan 164 ming tonna meva va sabzavotlar eksport qilgan. Bu ko'rsatkich o'tgan yilning mos davri bilan solishtirilganda 33 ming tonnaga oshgan. O'zbekistonning qurt mahsulotlari ham anchayin ommalashib ulgurdi. Tadbirkorlarimiz okean orti davlati xalqlariga avval tanish bo'lmagan bu mahsulot tezda ularning ta'biga o'tirganini mamnuniyat bilan ta'kidlamoqda. Amerika ichki bozorida o'z o'rnini egallab kelayotgan "Ermak" brendi ostidagi qurt mahsulotlarimiz Amerika savdo do'konlarida ancha xaridorgir.

2-diagramma. Eksport hajmining 2021-2022 yildagi ko'rsatkichlari

Eksport

3-diagramma. Eksport hajmining har bir mahsulotdagi ko'rsatkichlari

O'zbekiston Vena davlatidagi ko'rgazmasidan tashqari boshqa ko'plab ko'rgazmalarda ishtirok etib kelmoqda. Bulardan yana biri Avstriyadagi «food expo greece -2018» hisoblanadi. Bu ko'rgazmada mamlakatimiz 30 ta kichik va O'rta biznes subektlari qatnashdi. O'zbekiston ko'rgazmada ilk bor qatnashayotganiga qaramasdan «made in Uzbekistan» brendi chet elliklarda katta qiziqish qoldirdi.

Xulosa. Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki so'nggi yillarda mamlakatimizda jahon bozoriga chiqish, eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishga qaratilgan chuqur sa'y-harakatlar olib borilmoqda.

Xorij davlatlari bilan savdo aloqalari iqtisodiyot rivojida hamisha muhim o'rin tutadi. Bu an'ana eng qadimgi davrlardayoq kishilarning o'zaro tovar ayirboshlashi tarzida namoyon bo'lgan. Yangi tuzilgan Iqtisodiyot Assambleyasi esa yirik tashkilot va uyushmalarni "Made in Uzbekistan" brendi ostida birlashtirib, yurtimiz mahsulotlarini jahon bozorida ommalashtirish, tadbirkorlarning faoliyatini rivojlantirishdan iborat.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Agrosanoat_majmui
2. <https://yuz.uz/uz/news/tadbirkorlarni-made-in-uzbekistan-brendi-ostida-birlashtirayotgan-tashkilot>
3. Тураева Г., Суюнов С., Ибодуллаев Н., Турсункулова М. и Расулова Н. (2022). САНОАТ УЛУШИНИ ОШИРИШДАГИ (XUSUSAN ENGIL SANOAT) МУАММОЛАР ВА ЕЧИМЛАР. Замонавий дунёда инновация тадқиқотлар: Назария ва амалиёт, 1 (28), 27-31.
4. Тураева Г., Полатова О., Саимов С., Тожибоева Д., Тоштемирова С., Тургунов З., ... и Юнусов С. (2022). УЗБЕКИСТОНДА КЫШЛОК ХО'ДЖАЛИГИНИ ИҚТИСОДИЙОТИ МАРКЕТИНГИНИ РАҚАМЛАШТИРИШДА ХОРИЙ ТАДЖРИБАСИДАН ФОЙДАЛАНИШ. Академические исследования в современных науках, 1 (19), 309-315.
5. Каххоровна, Т.Г., Мусурманович, У.Дж., и Джумабекович, М.Т. (2022). ФАКТОРЫ СНИЖЕНИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ В РАЗВИТИИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ЭКОНОМИКИ. Господарка и инновации., 21, 184-187.
6. Эшпулатов, Д. (2022). Развитие финансовых технологий в Республике Узбекистан. Доступен по адресу SSRN 4128225 .